

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Continens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput I. Primum motivum fiduciæ in Deum, deducitur ex eo quod in
magnis & subitis necessitatibus naturæ instinctu recurrim[us] ad Deum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

CAPUT I.

Primum Motivum Fidei in Deum, deducitur ex eo quod in magnis ac subitis casibus naturæ instinctu recurrimus ad Deum.

§. I.

Natura nobis suggerit in necessitate recursum ad Deum.

NON vereor statim ab initio diserte affirmare fiduciam habere in Deo, actum esse humanum nec industriâ acquisitum, nec labore partum, nec studio comparatum, sed potius Dei munus congenitum nobis, ab eodemque donatum, cum ætate confirmatum & iisdem cum vitâ nostrâ auctum incrementis, adeo ut vita nobis citius eripi possit, quam signaculum hoc animis nostris impressum deberi. Est quippe verissimum, nihil cordibus nostris insitum profundius, nihil quod erumpat facilius, nihil quod supprimatur difficilius, nihil quod cujuscvis conditionis hominibus sed communius quam attollere vocentur atque oculos ad Deum, etiam cum de illo minime cogitamus, quoties improvise aliquando atque inopinato casu, injuriâ aut damno afficimur. Hinc fit ut etiam dissolutæ vitæ homines,

I. 4. 11
nes, Epicuri de grege porci, barbari atque athei qui de Deo nihil unquam didicerunt, qui studuerunt pecudum potius quam hominum ritu vivere, qui conati sunt omnes pietatis sensus à Deo ipsis inditos virtutumque semina extinguere, ut illarum loco vitia quæque & scelera germinent, huiusmodi inquam perditorum hominum monstra, cum gravi aliquo insperatoque malo procelluntur, non possunt evitare hunc naturæ impetū quin continuo oculos ad cælum elevent, opeaque implorent cælestem; sed quisque illorum dicet Domino: *Susceptor meus es tu & refugium meum: Deus meus, sperabo in eum.* Quod si non ore, mente certè cogitationeque dicunt. Non enim potest primis istis naturæ impulsibus obniti, & rationis naturalis intercludere vocem, quæ illi originem sui in cælo esse inclamat, nec alium esse qui se cōservare possit, quàm qui creavit. Quidquid faciat, extinguere nequit lumen hoc quod oculos ejus perstringit. Ita cogit opem à suo Conditore implorare cum aliunde nullam obtinet. Denique necesse est, ut opus ad suum redeat opificem, inago suum agnoscat pictorem & prototypum, creatura suo se creatori reddat & committat.

G

§. II.

§. II.

Hujus rei testimonium ex psalms Davida

Regius propheta David rem hanc in quibusdam psalmis multā cum emphasi declarat, in quibus istiusmodi impiorum horum hypotyposin ponit ob oculos quibus creatis omnibus derelicti confugiunt Deum, ut accidere solet exempli gratia in lamentationibus publicis quibus mederi humana facultas nequit, aut in naufragio inevitabili, aut latè grassante incendio, quo sub involvuntur. *Anima eorum, inquit, in mare tabescebat: turbati sunt & moti sunt sicut ebrius: & omnis sapientia eorum devorata est & clamaverunt ad Dominum cum tribuerentur &c* Psal. 106. Describit ibi fluctantes in medio maris ventis & tempestatibus concitatos homines, quibus omni humano præsidio destitutis obversante ante oculos dirā mortis imagine, natura suggerit divinum Numen. Hæc illis linguam solvit ad impetrandum ab eo auxilium: hæc mentem oculosque ad cælum impellit, unde illud sperare possint. Ita fit ut qui antea gloriabantur non nosse Deum, in necessitate cum corde invocent, illi templa voveant &c. Quo facto ejus agnoscunt potentiam &c.

miser ricordiam ejus infinitam confugiunt, quam confitentur, in qua spem omnem suam collocant.

§. III.

Exemplum Israëlitarum, & Paganorum.

HOc modo faciebant olim Israëlitaë ut pluribus narratur in libris Exodi, Judicum, & Regum. Cùm primum illi pace fruebantur & rerum omnium abundantia, obliuisciebantur Dei sui à quo in terram lacte & melle manantem erant introducti, omne verò studium ac curam convertebant ad fabricanda ex auro & argento, ex lignis & lapidibus Deorum simulachra. Statuebant sibi in Deos Astarotem aliquem aut Baalem similesque gentium falsos Deos, quos turpissimam atque ignominiosissimam idololatriam colebant, adeo ut necesse fuerit Deum immittere in illos fulgura & fulmina, eosque ad mortem usque persequi variis calamitatibus ut sacrificios ab impuris altaribus abstraheret. Nec frustra, diuturnis miseriis atque afflictionibus vexati redibant ad officium, dabat vexatio intellectum. Tum demum infames deos suos detestabantur, dejiciebant statuas, demetiebantur aras, ad Deum verum revertebantur operti cinere & cilicio, profusis lacrymis veniam

niam poscebant & misericordiam. Cum
 deret e. s. ait Psalmista, querebant eum: &
 vertebantur *in diluculo* vensebant ad
 Psal. 77. Tunc verè apparebat quid am-
 sentirent, ut credere liceat, quidquid tempo-
 prosperitatis fecerant, fecte simulate que-
 cisse, quippe quibus natura nunquam sic
 lata est, ut ligno & lapidi divinitatem tribu-
 rent, nec illa didicerunt magistrà divini-
 quid in sculptis hominum pecudumque
 mulachris agnoscere aut venerari; sed
 humiliter voluptatum dementiam &
 gâ excœcati prosperitate degenerant in
 probum sensum, incideruntque in eam am-
 tiam & stupidam impietatem. Ethnici que
 que & inter eos præcipui idolorum cultores
 quis credat? Illi ipsi qui tanto infanti-
 Idololatriæ studio ut proprios etiam lib-
 fictis diis immolarent, rebus secundis affi-
 tibus; hos continuò cumulatâ fortunâ de-
 rere sunt soliti; quos antea impensè col-
 rant ædificatis aris, & templis, quibus lib-
 rant, quibus sacrificaverant thure ac victi-
 quos coronaverant, ingenti pompa & mag-
 ficientia, hos simul ac tempestas aliqua ma-
 rum ingruerat vel belli vel contagionis,
 agrorum vastitatis ex inundatione aquarum
 ex pruina, ex grandine, certatim relin-

bant, templa eorum sine curâ, sine incensis, sine sacrificiis, sine sacrificulis desolata viscebantur; eorum antea studiosi cultores adversis fortunæ casibus afflicti unius Dei; cœli atque terræ Imperatoris gratiam opemque implorabant, Numen aliud nullum agnoscentes, pene obliti nominum Jovis, Martis, aut Mercurii, inquit Lactantius, quibus divinos prius honores detulerant, pressi malis velut superflua & vana ludibria æstimabant, eum suspirabant à quo solo juvari poterant, in cœlum manus oculosque attollebant, inde medicinam, solatium auxiliumque in doloribus & necessitatibus suis expetebant. Dubitare igitur non possumus, quin natura sibi relicta & permilla proprios sequi motus, recurrat sua sponte ad conditorem suum, nosque ad implorandam ejus omnipotentem misericordiam excitet tacitis quibusdam impulsibus, quos etiam si velimus, cohibere aut dissimulare nequeamus.

§. IV.

Recursus ad Deum semper est necessarius.

Superest nunc ut cogitatione ad nos reflexâ cogitemus attentius hanc singularem naturæ nostræ inclinationem animis nostris inditam ad eius in necessitatibus extremis exquiren-

quirendum auxilium nequaquam permittimus alium
ut illud nullâ urgente necessitate exposcere non
negligamus, quin potius pari ratione noscitur
debet esse incitamento, ut in illo uno speramus
omnem atque fiduciam nostram collocemus. *domi*
quandoquidem ipse semper est æque potens *tener*
æquè Deus noster, ejus adjutorium sive *sangu*
prosperis sive in adversis nobis omnino *nis pa*
necessarium. Quemadmodum verò natura *tâ sap*
hî instinctu quem nobis indidit, impellit *credi*
ad suam opem quærendam cum gravi aliq̃ *culis*
calamitate opprimimur aut inopinato *duci*
affligimur, ita quoque mandatum dedit *ductu*
gans nos ut in illo solo spem omnem ponamus *nisi q*
mus, illum omni tempore cum filiali amorem *de ob*
atque fiducia invocemus. At ô cecitas *fusis*
nostram! ô corruptos naturæ nostræ motus *error*
Quot inveniuntur homines qui nunquam *erabi*
cælum aspiciunt nisi cum despiciuntur *Japo*
terra: nunquam potentiam Dei cogitant *stian*
cum ab impotentia creaturarum cogitant *stulti*
Verissimè dici potest, quod sicut cujusvis *quan*
ditionis homines magno ad Deum fervore *m. ter*
confugiunt ut in subitis malis quibus occi *nasci*
pantur, opem inveniant aut levamen in *infar*
lorum quibus cruciantur, insolita acerbitate *tius*
ita vix reperiatur qui nullis pressus malis *diam*
vinam imploret misericordiam, perinde ac *men*
alium

aliunde satis suppetat opis ut è cœlo petenda
 non videatur. Res sanè est nunquam satis æ-
 stimanda, nunquam dignè deploranda, vide-
 re tot homines tot tantisque cœlestis gratiæ
 donis cumulatos, paternâ plusquam curâ ac
 tenerimofotos amore, pretioso Filii Dei
 sanguine lotos, ejus vivifica carne multis an-
 nis pastos, quos non latet gubernari se infini-
 tâ sapientiâ, procurari sua sibi commoda in-
 credibili studio, amari se unicè ac velut in o-
 culis visceribusq; gestari; nec tamè tantis in-
 duci argumentis, ut Deo fidant, divinoque se
 ductui committant, nec ad eum confugere
 nisi quando spes nulla superest auxilii aliun-
 de obtinendi. Quid est hoc aliud quam con-
 fusissima indignissimaque agendi ratio plena
 errore, cæcitate, insaniâ atque illusione exe-
 crabili; Profecto nõ insipienter nobilis quidã
 Japon temporibus S. Francisci Xaverii Chri-
 stianam religionem appellavit, audacem
 stultitiam. Nam revera, quid magis arduum
 quam concipere in Deo eam bonitatem ac
 misericordiam quam fides nos edocet, qua
 nasci voluit in vili stabulo, quâ mori in crucis
 infami stipite amore nostri? Quid verò stul-
 tius quã hujusmodi bonitatem & miser. cor-
 diam Dei credere infinitam erga nos, & ta-
 men minus illi fidere quàm vanitati & insa-
 niis.

niis falsis? quod est sequi ignes fatuos qui
in avia & præcipitia ducunt.

§. V.

Exemplum Israëlitarum poscentium sibi regem

NUnquam sine indignatione lego illud
de Israelitis l. i. Reg. narratam hinc
riam, quare fertur quod *Congregati unquam
maiores natu Israël venerunt ad Samuel
dixeruntque ei: Constitue nobis Regem ut iudicet
nos sicut & univ[er]se habent nationes. & con-
grediatur ante nos & pugnet bella nostra pro
bis c. 8.* Quo facto ostenderunt, licet alio
prætextu peterent, gubernationem Dei
displicere, & si non haberent humanos magis
stratus quorum prudentiâ ac imperio regerentur
n. ore aliarum gentium brevi se ab hostibus
suis oppressum iri. O popule stultice &
que ingrate; Aude sine hanc irrogare Deo ini-
juriam, legitimum Dominum tuum abieceris
ne regnet super vos? In Dei thronum subro-
gare mortalem? Fierine potest ut plus fiduciam
habeas in homine mortali vilissimo vermiculo,
quam in potentissimo & immortali universorum
Monarcha? Num expectas aliquando manum
ejus infirmam qui *in digitis suis appendit molem
terre?* Num iustitiam eius plus ac sapientiâ,
plus fidelitatis & charitatis

I. 4. 11

in administrandis negotiis tuis inesse putas homini quam Deo? Unde ista tam enormis stultæ mentis cæcitas?

Sed hic perversissimus agendi modus eò est intolerabilior in nobis quo magis nos quàm Judæi & ratione instructionis melioris & plurimum nomine beneficiorum Deo obstricti sumus. Nec tamen desisimus prudentiam carnis præferre divinæ providentiæ & nisi gravi aliqua necessitate coacti ad Deum solum spem nostram referamus, fallaci nimium imaginationi confidere. Expeimur enim, quamdiu nobis judicium aliquod remanet ad deliberandum de rebus agendis, quamdiu allucet à rebus creatis spes aliqua vel liberationis vel levaminis malorum quæ patitur, non magnopere nos Deum ejusque opem curare, perinde ac si nullum sit ab eo expectandum auxilium aut nullo modo nobis necessarium, adeo ut vix unquam sincero corde ad Deum confugiamus nisi cum erepta nobis videtur libertas cogitandi cujus alterius potissimum consilium opemque imploremus in desperatissimo aliquo negotio cui tamen cupimus providere; aut cum manifestè deprehendimus nihil esse in humanis rebus unde successum optatum sperare possimus.

In hanc rem referri potest digna memora-

tu historia quam paucis complectitur S. Joannes in suo Evangelio occasione alicujus miraculosi prandii quo Christus Dominus refecit quinque aut sex millia hominum qui in desertos montes secuti erant suavissimi divini verbi prædicatione attracti : quibus cum fame laborantibus non suppeteret unde eam explerent misertus afflictæ multitudinis JESUS, quos jam spirituali cibo paverat, constituit etiam corporali satiare, & quamvis optimè sciret, quid esset facturus, explorandi tamen causâ fiduciam Apostoli sui Philippi, hunc super præsentis necessitate consuluit. Ubi advertere licet Apostolum hunc familiarius solitum cum Christo loqui, uti constat ex eo quod ipse alias in præsentia aliorum non dubitavit rogare Christum: *Ostende nobis Patrem* Joan. 14. Alio tempore cum quidam gentiles vellent Jesum videre, accesserunt ad Philippum ut per eum, quem Christo familiariorem existimabant, facilitatem obtinerent accessum. Nec dubium est quin ipse quoque sufficienter cognitam habuerit Magistri sui omnipotentiam, bonitatemque infinitam, cujus quotidie videbat illustria argumenta. Nihilominus cum respondere debuisset illi tam celebri tantorum miraculorum patratori, à quo honorificè inter-

roga

rogabatur, quia posset ratione famelicæ turbæ
 de panibus provideri, cum inquam sine hæ-
 sitatione respondere debuisset, admirabili
 ejus providentiæ qua tot Angelorum in cælo
 millionibus conservat vitam, & innumerabi-
 li animantium in terra multitudini escam tri-
 buit in tempore opportuno, haud esse diffi-
 cile huic turbæ hominum qui cibi potusque
 immemores cælestis amore doctrinæ eū se-
 quebantur, mensam parare in deserto. Et nisi
 aliunde constaret ejus responsio, quis non
 crederet sic illum paucis respondisse? Verum
 non eo usque pertingebat ingenium ejus;
 sed quantum humanâ ratione assequebatur,
 erat, ut summam aliquam pecuniæ quam ad
 coemendos panes necessariam putabat, defi-
 niret. Respondit enim: *ducentorum denario-
 rum panes non sufficiunt eis ut unusquisque
 modicum quid accipiat.* Quod si sub pœna ca-
 pitis ei fuisset imperatum ut ducentos illos
 denarios ipse procuraret, aut inde profici-
 retur quæsitum panes necesarios tantæ mul-
 titudini, quos solus ipse suis humeris com-
 portaret, quid hic fecisset Philippus? sine du-
 bio audentissimè implorandam sui sibi Ma-
 gistri gratiam opemque & intentatam mor-
 tem redimendam censuisset exiguo pietatis
 ac fiduciæ in Deum pretio.

§. VI.

Reflexa dictorum consideratio.

O Ingens & deploranda mortalium pe-
 versitas! ut nos ad se attrahat Deus ne-
 cesse est ut nos ad impossibile perducatur: ut ad
 ipsius pedes prosternamur, auxilium postula-
 turi, necesse est ut infatuet consilia nostra, ut
 quasi iudicio nos privet, ad extremum igno-
 miniarum ac miseriarum prolapsos, secundum
 id quod Propheta ait: *imple facies eorum igno-
 minia & quarent nomen tuum Domine.* Ne-
 cesse est ut creaturas omnes contra nos armet
 hostilem in modum, ut nos inducat ad favo-
 rem suum amicitiamque quaerendam, qui
 deberet esse commune refugium nostrum,
 anchora spei nostrae, atque unicum malorum
 nostrorum levamen. Non sic Domine Deus
 meus, non sic fiet à me imposterum, polliceor
 tibi adjuvante gratia tua. Ponant alii fiducia
 suam in fortunæ prosperitate, in amicis, in
 scientia, in nominis æstimatione, in viribus,
 in exercitiis & apparatu bellico, in quibus
 ac thesauris suis evocet illi ut volunt, crea-
 turas omnes velut subsidiarias copias, ad au-
 gendam ac corroborandam potentiam suam
 immemores tui, nisi cum malorum magni-
 tudine victi, alterius meminisse non possunt.

Ego ve
 gam. T
 fiteor
 non ex
 tates u
 loco,
 tione
 eris p
 jutor
 quam
 Domi
 P
 C
 teriu
 sitat
 ligat
 mus
 Ille
 defu
 Eno
 qui
 nes.
 Rec
 mo

Ego vero in te sperabo Domine, fiducialiter agam. Tuâ filius clementiâ, & nunc palam profiteor testesque invoco Cœlum & terram, non expectabo subitas & urgentes necessitates ut confugiam ad te, sed omni tempore, loco, occasione, in omni oratione ac operatione tuæ fidei ac tutelæ me committam, tu eris præsidium meum, refugium meum, adiutorium meum; absit ut sperem aliunde quam à te auxilium vitæ meæ; *Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.*

§. VII.

Philonis observatio in hanc rem notatu digna.

Concludo hoc caput doctrinâ Philonis Judæi notatu digna, qui libro quod detentius potiori insidietur, ostendit non necessitate solum sed stricta etiam & singulari obligatione teneri nos in quantum homines sumus, in Deo solo spem omnem collocare. Ille igitur in explicatione cujusdam textus desumpti ex Genesi, ubi dicitur de Patriarcha Enos secundum versionem 70. interpretum: *qui primus speravit invocare nomen Dei.* Genes. 4. sic loquitur (sensum reddo non verba) Rectè omnino hic dictum est de Enos ejusmodi verbis; nam nihil magis hominam de-

cet quam sperare & possessionem bonorum omnium expectare ab unius Dei magnificentia. Et ut dicam quod sentio, eos solos homines æstimo qui huiusmodi spem habent, qui verò ea sunt destituti, non mihi videntur inter homines numerandi, utpote qui nihil habeant naturæ rationali proprium. Et re ipsa, postquam Scriptura sacra de sanctissimo hoc Patriarcha dixisset; *iste cepit invocari nomen Domini*, continuo subdit: Hic est liber generationis hominum; scriptum est enim, quod ille solus homo est qui sperat in Deo solo. Iste est discursus Philonis cui quod ad dam hac super re nihil habeo.

CAPUT II.

Secundum motivum Fiduciæ in Deum, sumitur ex fidelitate Dei in suis promissis.

§. I.

Magnitudo & certitudo Promissionum Dei.

Alterum fiduciæ motivum, quam habere nos oportet tamquam filios erga Patrem nostrum cœlestem, sumitur ex infallibili fidelitate amplissimarum promissionum quibus suam nobis fidem divinaque dicta